
Є. О. Голованенко Т. О. Дегтярьова
Г. В. Дядченко О. П. Коньок

УКРАЇНСЬКА МОВА

ОСНОВИ НАУКОВОГО СТИЛЮ МОВЛЕННЯ
ДЛЯ ПОЧАТКІВЦІВ

(медико-біологічний профіль)

Навчальний посібник

Суми
Університетська книга
2019

УДК 816.161.2(075.8)

У 45

Рецензенти:

Н. В. Громова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка;

Н. В. Дудко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарної освіти СОІППО

Українська мова. Основи наукового стилю мовлення для початківців
У 45 (медико-біологічний профіль): навчальний посібник / Голованенко Є. О., Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В., Коньок О. П. Суми: ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2019. 95 с.

ISBN 978-966-680-897-7

Пропоновані навчальні матеріали є складовою комплексу для іноземних студентів підготовчих відділень.

Зміст лексичного і граматичного матеріалу відповідає вимогам програми початкового етапу навчання.

Мета навчальних матеріалів – допомогти іноземним студентам засвоїти певну кількість лексичних одиниць і синтаксичних конструкцій, необхідних на початковому етапі вивчення спеціальних предметів – математики, хімії, фізики та біології, опанувати навичками роботи з науковими текстами.

До кожного уроку подано українсько-англійсько-арабський словник.

УДК 816.161.2(075.8)

ISBN 978-966-680-897-7

© Голованенко Є. О., Дегтярьова Т. О.,
Дядченко Г. В., Коньок О. П., 2019

© ПФ «Видавництво “Університетська
книга”», 2019

МАТЕМАТИКА

Тема 1. Цифри. Числа

Завдання 1. Слухайте, повторюйте. Читайте.

0 – нуль	11 – одинадцять	20 – двадцять	100 – сто
1 – один	12 – дванадцять	30 – тридцять	200 – двісті
2 – два	13 – тринадцять	40 – сорок	300 – триста
3 – три	14 – чотирнадцять	50 – п'ятдесят	400 – чотиріста
4 – чотири	15 – п'ятнадцять	60 – шістдесят	500 – п'ятсот
5 – п'ять	16 – шістнадцять	70 – сімдесят	600 – шістсот
6 – шість	17 – сімнадцять	80 – вісімдесят	700 – сімсот
7 – сім	18 – вісімнадцять	90 – дев'яносто	800 – вісімсот
8 – вісім	19 – дев'ятнадцять		900 – дев'ятсот
9 – дев'ять			
10 – десять			
1 000 – тисяча (одна тисяча)			
1 000 000 – мільйон (один мільйон)			

що (в. 1) – це що (в. 1)

Математика – це наука.

Завдання 2. Слухайте, повторюйте. Читайте.

1 – це цифра. 5 – це також цифра. 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 – це цифри.
21 – це число. 12 – це також число. 21, 19 – це числа.

Завдання 3. Прочитайте речення.

1. Фізика – це наука. 2. Біологія – це також наука. 3. Математика, біологія й фізика – це науки. 4. 3 (три) – це цифра. 5. 4 (чотири) – це також цифра. 6. 3 (три) й 4 (чотири) – це цифри. 7. (34) тридцять чотири – це число. 8. 19 (дев'ятнадцять) – це також число. 9. (34) тридцять чотири й 19 (дев'ятнадцять) – це числа.

Завдання 4. Допишіть речення.

1. Математика – це ... . 2. Хімія – це також ... . 3. Математика і хімія – це ... . 4. 7 (сім) – це ... . 5. 9 (дев'ять) – це ... . 6. 9 (дев'ять), 8 (вісім), 7 (сім) – це ... . 7. 16 (шістнадцять) – це ... . 8. 14 (чотирнадцять) і 16 (шістнадцять) – це ... .

позначати що (в. 4)
що (в. 1) позначає що (в. 4)
Цифра 2 позначає число 2.
Цифри позначають числа.

Завдання 5. Прочитайте текст.

3 – це цифра. 5 – це також цифра. 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 – це цифри.

3 – це число. Цифра 3 позначає число 3.

12 – це також число. Цифри 1 і 2 позначають число 12.

1, 2, 10, 20 ... – це числа. Цифри позначають числа.

Завдання 6. Напишіть відповіді на запитання.

Зразок: Які цифри позначають число 12?

Цифри 1 і 2 позначають число 12.

1. Які цифри позначають число 76?
2. Які цифри позначають число 234?
3. Які цифри позначають число 18?
4. Які цифри позначають число 936?
5. Які цифри позначають число 45?
6. Які цифри позначають число 99?
7. Які цифри позначають число 964?

Завдання 7. Прочитайте речення. Замість крапок напишіть дієслово **позначати** в правильній формі.

1. Цифра 7 ... число 7.
2. Цифра 5 ... число 5.
3. Цифри 4 і 8 ... число 48.
4. Цифри 1, 3, 9 ... число 139.
5. Які цифри ... число 765?
6. Які цифри ... число 10?
7. Яка цифра ... число 8?

Завдання 8. Прочитайте числа.

1 – 10 – 11

4 – 14 – 40 – 44

7 – 17 – 70 – 77

2 – 12 – 20 – 22

5 – 15 – 50 – 55

8 – 18 – 80 – 88

3 – 13 – 30 – 33

6 – 16 – 60 – 66

9 – 19 – 90 – 99

Завдання 9. Слухайте. Напишіть числа цифрами.

Одін, десять, одинадцять, два, дванадцять, дев'ятнадцять, двадцять, двадцять два, двадцять дев'ять, тринадцять, тридцять, тридцять три, сорок, чотирнадцять, чотири, п'ятнадцять, п'ять, п'ятдесят сім, шістнадцять, шістдесят чотири, сімдесят шість, сімнадцять, вісімдесят дев'ять, дев'яносто три, вісімнадцять.

П'ятсот, двісті, чотиріста, сімсот, триста, вісімсот, шістсот.

Завдання 10. Прочитайте числа.

1 – 11 – 100 – 110 – 111

6 – 16 – 600 – 616 – 660 – 666

2 – 12 – 200 – 212 – 220 – 222

7 – 17 – 700 – 717 – 770 – 777

3 – 13 – 300 – 313 – 330 – 333

8 – 18 – 800 – 818 – 880 – 888

4 – 14 – 400 – 414 – 440 – 444

9 – 19 – 900 – 919 – 990 – 999

5 – 15 – 500 – 515 – 550 – 555

Запам'ятайте!

1 (одна) тисяча (ж. р.)	1 (один) мільйон (ч. р.)
-------------------------	--------------------------

Завдання 11. Прочитайте числа.

21 000, 31 000, 41 000, 91 000,
101 000, 201 000, 901 000

21 000 000, 31 000 000, 41 000 000,
91 000 000, 101 000 000, 201 000 000

Запам'ятайте!

2 (дві) тисячі (ж. р.)	2 (два) мільйони (ч. р.)
------------------------	--------------------------

Завдання 12. Прочитайте числа.

22 000, 32 000, 42 000, 92 000,
102 000, 202 000, 902 000

22 000 000, 32 000 000, 42 000 000,
92 000 000, 102 000 000, 202 000 000

Запам'ятайте!

3 (три) 4 (чотири)	} тисячі	3 (три) 4 (чотири)	} мільйони
-----------------------	----------	-----------------------	------------

Завдання 13. Прочітайте числа.

73 000, 53 000, 44 000, 93 000,
104 000, 203 000, 904 000

73 000 000, 53 000 000, 44 000 000,
93 000 000, 604 000 000, 703 000 000

Запам'ятайте!

5, 6...10, 11...19, 20,
25, 27, 30...38, 110,
126, 137, 248.... } тисяч

5, 6...10, 11...19, 20,
25, 27, 30...38, 110,
126, 137, 248.... } мільйонів

Завдання 14. Прочітайте числа.

79 000, 56 000, 48 000, 97 000,
110 000, 213 000, 928 000

79 000 000, 56 000 000, 48 000 000,
97 000 000, 110 000 000, 928 000 000

Завдання 15. Прочітайте числа.

10 – 100 – 1 000 – 1 000 000
20 – 200 – 2 000 – 2 000 000
30 – 300 – 3 000 – 3 000 000
40 – 400 – 4 000 – 4 000 000

60 – 600 – 6 000 – 6 000 000
70 – 700 – 7 000 – 7 000 000
80 – 800 – 8 000 – 8 000 000
90 – 900 – 9 000 – 9 000 000

Завдання 16. Математичний диктант.

Одін; п'ять; дев'ять; дванадцять; дев'ятнадцять; шість; сімдесят три; сто
одинадцять; триста п'ять; шістсот вісімдесят чотири; одна тисяча сто одинадцять; дві
тисячі триста п'ятнадцять; п'ять тисяч п'ятсот п'ять; сім тисяч сімсот сімдесят сім;
вісім тисяч вісімсот вісімнадцять; дев'ять тисяч дев'ятсот; один мільйон одинадцять;
два мільйони дванадцять; п'ять мільйонів п'ять; вісім мільйонів вісімдесят вісім.

С Л О В А Т Е М И

математика	mathematics	رياضيات
наука	science	علم
позначати (що?)	to indicate, to denote	للاشارة
цифра	number, digit	رقم
число	number	عدد

Тема 2. Математичні дії

Завдання 1. Прочитайте слова, словосполучення і речення. Перекладіть нові слова. Усно дайте відповідь на запитання і запишіть відповіді.

1) **знак**, математичний знак.

+ (плюс) – це математичний знак.

– (мінус) – це математичний знак.

= (дорівнює) – це математичний знак.

: (поділити) – це математичний знак.

• (помножити) – це математичний знак.

+ (плюс), – (мінус), : (поділити), • (помножити) і = (дорівнює) – це математичні знаки.

1. Що таке плюс (мінус, дорівнює, помножити, поділити)?

2. Які математичні знаки ви знаєте?

2) **додавання, віднімання, множення, ділення, сума, різниця, добуток, частка, вираз, дія, математична дія.**

$1 + 1$ – це математична дія.

$6 - 1$ – це також математична дія.

Завдання 2. Прочитайте вирази, скажіть, як називаються ці дії.

$1 + 3$

$8 - 1$

$48 + 320$

$5 + 2$

$9 - 6$

$56 + 702$

$6 + 1$

$6 - 4$

$659 - 74$

$12 + 16$

$66 - 24$

$853 - 19$

$19 + 43$

$89 - 58$

$240 + 55$

$123 + 419$

$627 - 321$

$1924 - 69$

Запам'ятайте!

дорівнювати він/вона/воно дорівнює вони дорівнюють	чому? (в. 3)	десяти шістдесяти двомстам
що (в. 1) дорівнює чому (в. 3) Число дорівнює двом.		

Число дорівнює (=)	{	1 (одному)
		2 (двом), 3 (трьом), 4 (чотирьом)
		5 (п'яти), 6 (шести), 7 (семи) ... 20 (двадцяти), 30 (тридцяти)
		50 (п'ятдесяти), 60 (шістдесяти), ...
		200 (двомстам), 300 (трьомстам), 500 (п'ятистам)
		40 (сорока), 90 (дев'яноста), 100 (ста)
		1 000 (одній) тисячі

Завдання 3. Прочитайте текст. Дайте відповідь на запитання.

$1 + 1 = 2$. Читаємо так: один плюс один дорівнює двом. (Один плюс один буде два.)

$1 + 1 = 2$ – це додавання. (Ця математична дія називається додаванням.)
2 (два) – це сума.

$7 - 3 = 4$. Читаємо так: сім мінус три дорівнює чотирьом. (Сім мінус три буде чотири.)

$7 - 3 = 4$ – це віднімання. (Ця математична дія називається відніманням.)
4 (чотири) – це різниця.

Сума – це результат додавання.

Різниця – це результат віднімання.

1. Що таке додавання (віднімання)?

2. Що таке сума (різниця)?

Завдання 4. Прочитайте та розв'яжіть приклади.

1) $5 + 2 = 7$	2) $8 - 1 = 7$	3) $237 + \dots =$	4) $23\,500 + \dots =$
$6 + 1 = 7$	$9 - 6 = 3$	$569 - \dots =$	$18\,235 - \dots =$
$3 + 13 = 16$	$6 - 4 = 2$	$1\,358 + \dots =$	$7\,143 + \dots =$
$10 + 9 = 19$	$5 - 3 = 2$	$2\,400 - \dots =$	$918 - \dots =$
$28 + 2 = 30$	$15 - 8 = 7$	$21\,567 - \dots =$	$107 + \dots =$

помножити	на що? (в. 4)	на 2 (два)
що (в. 4) помножити на що (в. 4)		
$2 \cdot 2 = 4$ (2 помножити на 2 дорівнює 4.) (2 помножити на 2 дорівнює чотирьом.) (2 помножити на 2 буде чотири.)		
<i>Скільки буде, якщо 2 помножити на 2?</i>		

поділити	на що? (в. 4)	на 2 (два)
що (в. 4) поділити на що (в. 4)		
$8 : 2 = 4$ (8 поділити на 2 буде 4.) (8 поділити на 2 дорівнює чотирьом.) (8 поділити на 2 буде чотири.)		
<i>Скільки буде, якщо 8 поділити на 2?</i>		

Завдання 5. Прочитайте текст. Дайте відповіді на запитання.

$4 \cdot 4 = 16$. Читаємо так: чотири помножити на чотири дорівнює шістнадцяти.
(Чотири помножити на чотири буде шістнадцять).

$4 \cdot 4 = 16$ – це множення. (Ця математична дія називається множенням). 16 – це добуток.

$8 : 2 = 4$. Читаємо так: вісім поділити на два дорівнює чотирьом. (Вісім поділити на два буде чотири).

$8 : 2 = 4$ – це ділення. (Ця математична дія називається діленням). 4 – це частка.

Добуток – це результат множення.

Частка – це результат ділення.

1. Що таке множення (ділення)?
2. Що таке добуток (частка)?

Завдання 6. Прочитайте вирази.

$2 \cdot 3 = 6$

$10 : 2 = 5$

$3 \cdot 4 = 12$

$16 : 4 = 4$

$4 \cdot 1 = 4$

$18 : 9 = 2$

$5 \cdot 0 = 0$

$36 : 6 = 6$

$6 \cdot 3 = 18$

$12 : 2 = 6$

$7 \cdot 5 = 35$

$50 : 10 = 5$